

TẠ LỖI VỚI NGƯỜI THƠ

*Để tưởng niệm nhà văn Phụng–Hồng tức
nhà thơ Hoàng Việt Sơn, Hoàng Vũ Bão và
Cố Chuẩn Tướng Nguyễn Bá Liên*

Tình cờ gặp lại Thúy–Minh – người bạn ngày xưa cùng học trường Võ Tánh và cũng cùng sinh hoạt trong ban ca nhạc Bình–Minh đài phát thanh Nha Trang – Thanh–Diệp mừng quá, hỏi hết chuyện này sang chuyện khác. Vừa trả lời được vài câu, Thúy–Minh đột ngột bảo:

– Anh Hoàng Việt Sơn chết rồi, Thanh–Diệp biết chưa?

Sau giây phút kinh ngạc đến sững sờ, Thanh–Diệp rơi vào trạng thái ngơ vực và chối bỏ.

– Anh Hoàng Việt Sơn làm sao mà chết được?

Thúy–Minh lập lại “*Chết rồi!*”

Sau đó, để kiểm chứng, Thanh–Diệp điện thoại cho người bạn của Hoàng Việt Sơn – bác sĩ Thuận. Bác sĩ Thuận, không những xác nhận tin dữ, mà còn cho nàng biết rõ Hoàng Việt Sơn mất vào ngày thứ Năm, vì bệnh tim. Nửa tin nửa ngờ, Thanh–Diệp điện thoại sang Ngọc Hoài Phương, người bạn thân của Hoàng Việt Sơn và cũng là chủ nhiệm nguyệt san Hồn Việt mà Hoàng Việt Sơn cộng tác thường xuyên, dưới bút hiệu Phụng–Hồng. Ngọc Hoài Phương không có ở tòa soạn.

Thanh–Diệp gọi Phương–Dung, vợ của Ngọc Hoài Phương, những mong Phương–Dung sẽ cho nàng nguồn tin trái ngược với những gì nàng đã nhận được. Nhưng không, Phương–Dung xác nhận đúng, Hoàng Việt Sơn đã vĩnh viễn ra đi. Thanh–Diệp thảng thốt kêu lên: “*Ô! Trời ơi!*” Rồi nàng không nghe được gì nữa. Thanh–Diệp cảm thấy mất thăng bằng và tưởng như đang bênh bồng trong vùng không gian câm nín.

Thanh–Diệp không nhớ trạng thái giao động tình cảm của nàng kéo dài trong bao lâu; nhưng nàng nhớ, năm 1999, sự thích thú nhẹ nhàng cứ lan dần, lan dần trong lòng nàng khi bất ngờ nàng đọc được bài điểm sách – ký bút hiệu Phụng–Hồng – viết về tác phẩm *Tướng Như Trở Về* của nàng, đăng trên báo Ngày Nay, do giáo sư Nguyễn Ngọc Linh là chủ nhiệm và Trọng–Kim làm chủ bút.

Sự xuất hiện của bài điểm sách cũng như bút hiệu Phụng–Hồng khiến Thanh–Diệp thắc mắc. Với dụng ý truy tìm chi tiết để dò ra manh mối tác giả bài điểm sách, Thanh–Diệp đọc lại bài ấy thật kỹ. Nàng khám phá ra, Phụng–Hồng là một bút hiệu khác của Hoàng Việt Sơn – vị bác sĩ Quân Y, lúc còn là sinh viên, đã nhờ Trung úy Thủy Quân Lục Chiến Nguyễn Bá Liên, trao tặng Thanh–Diệp bài thơ Tiếng Đàn Đêm Trung Thu, cách nay hơn 40 năm. Thanh–Diệp cảm thấy rất thú vị, nhưng nàng chưa biết phương cách nào để liên lạc với Phụng–Hồng.

Vài hôm sau Thanh–Diệp nhận được thư Hoàng Việt Sơn gửi về P.O. Box – địa chỉ này được in phía sau tác phẩm của nàng – tự nhận chàng là “thủ phạm” của bài thơ Tiếng Đàn Đêm Trung Thu năm xưa và cũng là “thủ phạm” bài điểm sách đăng trên Ngày Nay. Hoàng Việt Sơn yêu cầu Thanh–Diệp xác định có phải nàng là “cô bé” đàn phong cầm và hát bản Dạ Khúc của Nguyễn Mỹ Ca trong buổi văn nghệ ủy lạo binh sĩ Thủy Quân Lục Chiến do Tiểu đoàn phó Nguyễn Bá Liên, bạn thân của Hoàng Việt Sơn, mời, vào đêm Trung Thu năm 1956, tại căn cứ Sóng Thần, Nha Trang hay không?

Là một người ngoại giao không được khéo, ít bạn, nay tìm lại được một người biết nàng từ ngày còn bé, Thanh–Diệp vui thích lắm. Còn bài thơ ngày xưa Hoàng Việt Sơn tặng mà nàng ngâm thơ, khờ dại không hỏi âm thì, nàng nghĩ, đó chỉ là những rung động nhất thời của chàng, một người có tâm hồn đa cảm. Giờ đây giữ cho nhau chút tình bạn cũng quý rồi. Nhưng chàng không nghĩ như vậy! Sau khi nhận được sự xác nhận của Thanh–Diệp, Hoàng Việt Sơn gửi ngay cho nàng những dòng thơ rất tha thiết, rất ngọt ngào:

*Anh thấy hôm nào chiếc ảnh em,
In trong bìa cuốn sách êm đêm.
Nhớ ai em thoáng buồn xa vắng?
Mắt ướt như từng đầm lệ hoen.*

*Người ấy ngày xưa nét mặt buồn,
Tuổi đời trong trắng tựa sao trăng,
Yêu đương nào biết, thơ ngây quá!
Nửa thế kỷ rồi chẳng nói năng.*

*Người ấy ngày xưa quá hững hờ,
Vô tình nào hiểu được bài thơ,
Để chàng thiếu úy Quân Y ấy,
Năm tháng phôi pha cũng vẫn chờ... (1)*

Thanh–Diệp hơi hoảng, chưa biết phản ứng bằng cách nào thì Hoàng Việt Sơn gửi tiếp bài Em Là Ai với những câu thật dễ thương:

*... Anh nhìn Em mà tưởng chừng sẩy bước,
Mái tóc dài buông lơ lửng bờ vai.*

*Ai hai mươi đi hái vụn hoa cười?
Anh lẽo đẽo mang tâm tư sâu đắng.
Em mắt nâu, nhìn xa xăm im lặng,
Anh sững sờ nghe động đáy con tim...*

Thanh–Diệp viết thư và không hề “úp mở” gì cả, cho Hoàng Việt Sơn biết rằng nàng không còn được một tý gì của hình ảnh mà chàng vẫn giữ trong lòng suốt gần nửa thế kỷ qua. Xin hãy quên hết đi và xem nàng như một người em hay một cô học trò thôi. Hoàng Việt Sơn phúc đáp bằng bài *Mối Tình Đầu*:

*Cho anh sống lại mối tình đầu,
Xa cách nghìn trùng vẫn nhớ nhau.
Hợp mặt trăng rằm Trung Thu ấy
Phong cầm Dạ Khúc chuyện xưa, sau.*

*Cho Anh sống lại mối tình đầu,
Nửa thế kỷ qua vẫn gói sâu.
Tình hận tưởng chôn vào dĩ vãng,
Bỗng về sống lại tựa chiêm bao.*

*Cho Anh sống lại mối tình đầu,
Em đã vô tình đốt cháy sâu.
Nao nức mộng mơ ngày tái ngộ.
Dòng thơ thủ thi nén thương đau.*

*Cho Anh sống lại mối tình đầu,
Ai có ngờ đâu, có biết đâu,
Thanh–Diệp ngày xưa như bướm lạ,
Hững hờ... thơ đọc, chẳng tìm nhau.*

*Cho Anh sống lại mối tình đầu,
Lưu luyến ngàn đời, mặc bẽ dâu.
Ai đã lạnh lòng khuya đối bóng?
Trời ơi! Em có biết Anh cầu...!*

Đọc xong bài thơ này Thanh–Diệp biết vấn đề sẽ vượt ra ngoài những gì nàng dự tưởng. Theo nàng hiểu, viết văn xuôi, người giàu óc sáng tạo có thể gán ép cho nhân vật của mình bất cứ điều gì mình chọn lựa; ngược lại, thơ thường xuất phát từ nội tâm. Và chính J. Cocteau cũng xác nhận: “*The Poet is a liar who always tell the truth.*” Như vậy có nghĩa rằng Hoàng Việt Sơn vẫn còn nặng lòng với nàng?

Riêng Thanh–Diệp, nàng không đủ can đảm cự tuyệt – vì chàng chỉ tặng nàng những bài thơ ướt lệ chứ chàng không hề vô lễ hoặc sàm sỡ, lộ bịch – mà nàng cũng không tìm

được chút rung động nào trong lòng nàng. Thanh–Diệp tự biết, nàng không phải là nữ tu; nàng cũng không bị ràng buộc vì mớ đạo đức nghịch lý của ông Không, ông Mạnh, ông Trang, ông Lão nào cả; và, quan trọng hơn hết, nàng không bao giờ dám có ý nghĩ Hoàng Việt Sơn là một “vỏ dứa” (2) đáng sợ. Vậy thì tại sao trái tim của nàng cứ chai lỳ đến nỗi Hoàng Việt Sơn phải trách:

*... Em hững hờ xa lạ,
Mặc ai da diết buồn.
Em lạnh lùng sắt đá,
Anh ép dòng lệ tuôn... (3)*

Những hờn trách và chút tủi thân của Hoàng Việt Sơn khiến Thanh–Diệp nghĩ ngợi rất nhiều. Nhưng nỗi buồn cô đọng trong bốn câu sau đây mới làm ray rứt hồn nàng:

*... Chiều xuống, sâu dằng đến nảo lòng,
Mịt mờ Texas vắng thu không.
Vời trông lá rụng sâu đôi ngã,
Dần vật tâm tư lệ nhỏ dòng... (4)*

Sau những giây phút buồn, tủi thân và hờn trách, Hoàng Việt Sơn trở về với bản tính lạc quan/yêu đời:

*Ôi, trái tim em đẹp bội phần!
Người tên Thanh–Diệp bướm vườn xuân.
Đêm nay gió lạnh giao mùa chuyển,
Anh nhớ em mà nước mắt dâng.
Em đã cho anh ý nghĩa đời,
Cung đàn năm ấy còn chơi vui.
Thế tình đã mấy ai tri kỷ?
Anh quyết theo em trọn kiếp người.*

*Kiếp người chờ mãi ngàn thương nhớ,
Nửa thế kỷ rồi lắm bé dâu.
Có nhân còn dệt cung đàn cũ?
Gieo mãi cho ta một mối sầu!... (5)*

Khi những câu thơ đậm tình như thế mà cũng vẫn không chinh phục được trái tim của nàng thì Thanh–Diệp hiểu. Tim của nàng, sau nhiều thương tổn nặng nề, nay đã cằn cỗi, tật nguyên, chỉ còn đủ khả năng cho nàng sự sống chứ không còn biết rung động trước bất cứ biến động tình cảm nào nữa cả!

Khi đăng thơ trên báo, Hoàng Việt Sơn – lúc này chàng có thêm bút hiệu Hoàng Vũ Bão – thường đề: Trọn vẹn trao về Cô Bé Tóc Dài T. Đ. Hoặc viết tắt Đ.M.L. Khi điện thoại,

đôi khi Hoàng Việt Sơn gọi nàng bằng tên thật hoặc Nàng hoặc Phu Nhân Một Thời Oanh Liệt. Biệt danh sau cùng chàng đặt cho nàng sau khi chàng đọc loạt bài nàng viết về Lính và về Hải Quân.

Thanh–Diệp gửi thư cảm ơn chàng về những bài thơ và hỏi đùa rằng tại sao chàng lại theo đuổi mãi “mối tình đui”? Thanh–Diệp là người rất lười viết thư và viết thư rất dở, vậy mà chàng cũng rung động vì cái dở của nàng:

*... Em viết sao mà lãng nổi niềm
Tâm tình giao động giữa trời im
Đọc rồi đau xót, lòng da diết
Chia cách, Trời ơi! Lạnh ước nguyên.*

*Ôi mộng vô cùng, Diệp thiết tha
Yêu Em biết mấy nẻo quê nhà
Giá mà đời chẳng chia sông núi
Có phải tình ta đã mặn mà?...*

*... Anh dẫn Em về lối mộng xưa
Mà Em hờ hững vô tình chưa?
Khói hương đằm ấm nào đâu thấy,
Chỉ thấy phai tàn bóng tuổi thơ!*

*Anh dắt Em về quá khứ qua,
Trường xưa Võ Tánh mộng hiền hòa.
Cho Em đôi cánh hồn nâng bổng
Đến một phương trời Anh tặng hoa...*

*... Nhắc đến làm chi thương nhớ thêm,
Ngày xưa tưởng nhớ mộng êm đêm.
Hỡi ơi! Cô Bé Tóc Dài ấy,
Sao quá vô tư đến độ hiền?*

*Cả một trời thơ đọng bóng Em
Làm sao thối lộ được nổi niềm?
Anh mong có lại ngày Thu ấy
Để hát Trung Thu bóng nguyệt chìm.*

*Hy vọng ngày mai có mãi nhau.
Chiếc cầu ô–thước sẽ bền lâu.
Cùng nhau đi mãi trên cầu ấy.
Anh sẽ yêu Em đến cuối đời! (6)*

Biết không thể nào thuyết phục được Hoàng Việt Sơn, Thanh–Diệp viết một truyện ngắn, trong đó nàng trích thơ của chàng và cũng để cho chàng thấy rõ ước muốn của nàng là chỉ mong làm một người em hoặc một người học trò của chàng thôi; mà thật sự Thanh–Diệp quý Hoàng Việt Sơn như một bậc thầy; vì chàng cầm bút từ khi nàng còn là Cô Bé Tóc Dài.

Trong ý nghĩ này, nhân lúc Hoàng Việt Sơn điện thoại thăm, Thanh–Diệp đề nghị, từ nay chàng đọc hộ và góp ý về bài của nàng trước khi nàng gửi đăng báo. Dù Thanh–Diệp không tiết lộ nội dung bài viết, Hoàng Việt Sơn cũng thẳng thắn từ chối. Chàng bảo chàng có cái thú riêng khi nghiền ngẫm từng chữ trong bài của nàng, trên báo, chứ không phải trên bản thảo.

Vì Hoàng Việt Sơn không chịu đọc bản thảo cho nên khi chàng đọc một truyện ngắn của nàng trên báo, chàng rất buồn về đoạn kết. Chàng than:

–Sao Diệp nghiệt với anh quá vậy?

Im lặng. Chàng tiếp:

–Phục nàng quá. Nàng cứ ‘lộng giả thành chân’, viết như thật. Anh mà được cùng em ngoạn cảnh bằng thuyền trên hồ Tuyền–Lâm và đi bên nhau trên thành phố Đà Lạt trong cảnh tình tứ như nhân vật Phong đi với Bảo–Trân trong truyện của em thì rồi có chết anh cũng mãn nguyện.

–Anh nói quá đáng.

–Em đa nghi chứ thật lòng anh chỉ mơ ước được đường đường chính chính đi cạnh em thôi.

–Diệp đã thua với anh nhiều lần rồi. Đừng đề cập đến chuyện ấy nữa. Anh thử xử sự với Diệp như với một cô học trò, rồi anh sẽ quen và anh sẽ thấy dễ chịu.

–Anh không muốn làm thầy; anh chỉ muốn làm người yêu của em thôi.

–Diệp đâu còn gì cho anh. Thôi, quên hết đi, anh!

–Anh yêu Diệp là vì Diệp mà thôi chứ anh không yêu Diệp vì những gì Diệp có hoặc những gì Diệp mất.

–Nếu anh cứ tiếp tục nói những câu như vậy, Diệp e rằng...

Như ngại nàng sẽ nói lời cự tuyệt, chàng chận lời:

–Ừ, thì thôi. Rửa cho anh gặp mặt một lần, được không?

–Dạ, không.

–Chao ôi! Không ngờ từng này tuổi rồi mà anh cũng còn khổ vì tình! Đừng nghiệt với anh quá, Điệp ơi!

–Anh nhớ ý tưởng của Bảo–Trần trong câu chuyện em viết chứ?

–Ít có chi tiết nào trong những tác phẩm của em mà anh quên lắm.

–Vậy thì anh nên hiểu cho Điệp. Điệp rất thương thân phận đàn bà. Điệp không đan tâm gây phiền lụy cho bất cứ người đàn bà nào cả.

–Chuyện gia đình của anh, để anh giải quyết. Anh chỉ cầu mong được sống với em những ngày còn lại của đời anh thôi.

–Điệp không thể làm như vậy được. Điệp sợ tạo ra ác nghiệp. Ác nghiệp sinh ác báo. Không biết quan niệm đó có phù hợp với giáo lý nhà Phật hay không; nhưng quan niệm đó, trong quá khứ, đã nhiều lần giúp Điệp gượng lại được bên này bờ tội lỗi.

–Hai đứa mình có làm gì tội lỗi đâu. Em là người đến trong đời anh trước nhất. Em đã thiệt thòi hơn bốn mươi năm rồi. Bây giờ là lúc anh phải đền bù cho em những gì em đã mất. Không ai trách anh được, vì bổn phận và trách nhiệm của anh đã xong.

–Không được đâu, anh. Anh chọn Điệp, anh sẽ mất các con; Điệp chọn anh, Điệp cũng sẽ mất các con. Chúng ta còn lại gì khi mà chúng ta mất từng ấy người thân?

Im lặng. Một lúc sau, chàng bảo:

–Chính ý tưởng của em làm anh quý trọng và thương yêu em nhiều hơn. Từ ngày liên lạc lại được với em, qua những lần nói chuyện hoặc những lá thư, anh biết tâm hồn em rất cao thượng; vì vậy, những bài thơ anh sáng tác về em có sai đâu!

Bất chợt Hoàng Việt Sơn nhớ đến chi tiết nhỏ của nhân vật Bảo–Trần, vội hỏi. Thanh–Điệp có một cố tật, nếu không ai hỏi, nàng không nói; nhưng nếu ai hỏi, nàng nói và khi nói thì nói thật. Do đó nàng đành phải cho Hoàng Việt Sơn biết là nàng đang trong thời kỳ chờ đợi kết quả thí nghiệm y tế, sau dấu hiệu nghi ngờ ở lần thí nghiệm trước. Giọng chàng thảng thốt:

–Trời ơi! Tại sao những chuyện như vậy mà em không cho anh hay?

–Đã có gì đâu!

–Chưa bao giờ anh muốn được gặp em như lúc này. Anh xôn xang vô cùng, Điệp biết không? Mấy mươi năm qua anh đã không lo lắng được cho em; bây giờ em trong tình trạng như vậy mà anh cũng không được cận kề săn sóc em. Em không thương yêu anh, đó là quyền của em; còn anh thương yêu em, tại sao em cứ tránh né?

–Thôi anh ạ! Điệp cảm ơn anh nhưng tất cả đều quá muộn màng!

–Anh sẽ qua thăm em.

–Đừng, anh!

–Em không cho anh gặp em thì anh sẽ... thấy em.

–Bằng cách nào?

–Bằng cách nào thì bằng, anh cũng phải... thấy em.

–Anh sẽ thấy Điệp trong nhà thương, có phải không? Nếu đúng như vậy thì tội cho Điệp quá! Thôi, anh đừng nuôi ý định gặp Điệp nữa.

–Anh không hiểu được em. Và anh cũng không hiểu tại sao em dành cho anh hình phạt vô lý như thế này?

Nàng trấn an chàng mà cũng như để trấn an cho chính nàng:

–Cho đến giờ phút này chưa bác sĩ nào xác định được bệnh trạng của Điệp mà anh lo làm chi.

–Người ta bảo rằng “*những điều mình biết sẽ không giết mình mà chính là những điều mình không biết, bởi vì mình tưởng tượng*” (7) đó, em biết không.

Nàng cố tình chuyển đề tài cho nên chọc “quê”:

–Sao anh đọc Reader’s Digest mà anh nhớ hay vậy?

–Nói cái chi ra là nàng biết xuất xứ liền. Reader’s Digest vẫn gửi báo cho em đều chứ?

–Dạ. Cảm ơn anh.

–Anh đã gia hạn cho năm tới rồi. Em không cần điền phiếu cảm ơn gửi lại cho anh nữa, để thì giờ mà sáng tác.

Nàng rất biết ơn chàng. Hoàng Việt Sơn khuyên nàng, đã lỡ bỏ đàn bỏ hát lâu rồi thì thôi; còn viết thì, dù hoàn cảnh khắc nghiệt đến đâu nàng cũng phải vượt qua, đừng bao giờ bỏ. Chàng buộc nàng hứa.

Hoàng Việt Sơn chuyển lời thăm hỏi các con của Thanh–Diệp. Đang vui thích nói về những bài thơ bằng Anh ngữ do con của nàng sáng tác mà chàng đã dịch ra Việt ngữ chợt chàng dừng lại, hỏi:

–Diệp! Các con của em có biết chuyện của... hai đứa mình không?

–Chết! Anh nói như vậy là chết Diệp rồi! Có chuyện gì giữa anh và Diệp ngoài chuyện văn chương, anh em, thầy trò đâu mà anh gọi là chuyện hai đứa mình?

–Thôi thì chuyện của anh. Chao ôi! Tưởng lâu lâu, lựa những lúc nàng sơ ý, mình “tán công”, rứa mà nàng cũng “phản công” nhanh quá. Mà Diệp ơi! Anh nghĩ, em nên cho con em biết về anh.

–Tại sao và để làm gì, thưa anh?

–Để các con em hiểu anh và chấp nhận anh. Em cho các cháu biết rằng không bao giờ anh lùi bước. Anh sẽ vượt qua tất cả mọi thử thách để đạt cho được ước muốn cuối cùng. Bất cứ hậu quả như thế nào anh cũng sẵn sàng chấp nhận.

–Các cháu chấp nhận anh để làm gì? Khô quá! Mới cách đây vài phút Diệp đã thưa với anh là anh đừng nên đề cập đến những điều như vậy nữa mà!

–Không cho nói về chuyện đó nữa thì anh nói về một tin vui. Cách nay mấy hôm anh đã gửi bản thảo tập thơ sang Cali. nhờ Ngọc Hoài Phương ấn hành để tặng em.

–Sao anh không cho Diệp biết trước?

–Thơ của anh, anh ấn hành để tặng em, em chỉ có việc nhận thôi chứ em biết trước để làm gì?

–Dạ, đúng vậy! Nhưng nếu anh cho Diệp xem trước thì Diệp sẽ vui hơn. Bây giờ muộn rồi thì thôi.

–Không, không trễ đâu. Anh sẽ gửi bản copy sang em cùng với mấy bài thơ vừa mới sáng tác, chưa kịp gửi đăng báo.

–Ừa, như vậy là mấy bài thơ mới này sẽ không có trong tập thơ hay sao, thưa anh?

–Anh sẽ gọi Ngọc Hoài Phương xem “chàng ta” có thể cho vào trước khi in hay không.

Nhận được copy bản thảo, Thanh–Diệp thấy, ngoài những bài thơ mới, Hoàng Việt Sơn còn kèm theo cuốn kinh Bạch–Y Thần–Chú, với dòng chữ: “*Thân mến tặng Thanh–Diệp chút linh thiêng để phòng thân lúc nguy biến*”. Chàng cũng viết trong thư dặn mỗi ngày nằng nên trì chú niệm kinh thì mọi họa nạn đều qua. Nàng đọc mấy bài thơ mới. Bài Về Muộn có nhiều câu chàng trách nằng:

*... Em vẫn vô tình như vạn thuở.
Có bao giờ thông cảm với anh đâu!
Em thắc mắc, hững hờ, xa lạ quá!
Anh gây thơ mơ mãi mối tình đầu...*

Thơ của Hoàng Việt Sơn không cầu kỳ, không trau chuốt, nhưng thơ của chàng gói ghém một tâm lòng. Trong bài Phong Cầm Năm Ấy tâm tư của chàng cũng vẫn còn vương mắc vào mối tình đơn phương.

*... Tơ đồng thuở ấy rồi im bật,
Để một người xa lạnh nẻo về.
Hiu hắt phương trời hoa úa nhạt:
Tương tư Thanh–Diệp buồn trong mê...*

Rồi chàng lại trách nằng:

*... Dòng thơ cũ, cung đàn xưa réo rắt,
Làm tim Anh máu vỡ trào quặn thắt.
Nửa đời người sao duyên nợ còn đeo?
Em vô tư ngoảnh mặt chẳng buồn theo.
Tình da diết như ngại ngừng Đưa Tiễn (8)
Em vô tình, tàn nhẫn cười không tiếng... (9)*

Đến một lúc nào đó, Hoàng Việt Sơn cũng cảm thấy trong lòng gợn lên chút dỗi hờn. Nhưng chỉ một thoáng sau, tình cảm của chàng lại lắng xuống, để quay về một tình yêu đắm thắm nhưng muộn màng.

*... Ai Đưa Tiễn để lòng ai thốn thức? (8)
Thôi, bến ơi! Bến nghỉ nhé, thuyền đi.
Dòng Cuồng Lưu không xóa được câu thề. (10)
Ngày trở lại ước mong về bến cũ... (11)*

Mở copy của bản thảo tập thơ, Thanh–Diệp đọc Thay Lời Tựa. Nàng xúc động dạt dào rồi buồn đến tái tê khi đọc đoạn: “... *Tôi đã bàng hoàng đến ngẩn ngơ và tìm tôi đập những nhịp không đều trước khuôn mặt xinh đẹp, thùy mị và nghiêm trang cùng tiếng đàn phong cầm dịu dặt và giọng hát ngọt ngào của một thiếu nữ có mái tóc dài và đôi mắt*

màu hạt dẻ, rất buồn. Tôi chưa tìm được cơ hội làm quen với Nàng thì Nàng lẳng lẳng theo thân phụ ra về. {...} Đêm đó tôi không thể nào ngủ được vì hình ảnh Cô Bé Tóc Dài đàn phong cầm cứ chồn vờn trong tâm tưởng tôi. Tôi thao thức, trần trọc thâu đêm và bài thơ Tiếng Đàn Đêm Trung Thu ra đời...”

Lật sang bìa sau, Thanh–Diệp thật sự hoảng sợ khi thấy, ngoài tựa đề những tác phẩm của chàng đã ẩn hành ở quê nhà như Danh Từ Điện Tuyền, Người Em Miền Hỏa Tuyền, Đi Tìm Một Tâm Hồn Việt Nam, v.v. Chàng còn liệt kê rõ ràng tên thật, tiểu sử, chức vụ và đơn vị sau cùng của chàng!

Khi Hoàng Việt Sơn điện thoại, Thanh–Diệp đề nghị chàng chỉ nên đề bút hiệu Hoàng Vũ Bão, không nên đăng tên thật và phần tiểu sử. Chàng không đồng ý:

–Tại sao em sợ? Tình cảm anh dành cho em là tình cảm tinh khiết, vượt lên trên mọi thứ tình yêu đời thường. Anh không sợ và anh chấp nhận bất cứ điều gì đến với anh.

–Không phải Diệp sợ cho Diệp mà Diệp ngại cho anh. Điều gì tránh được, mình nên tránh. Anh đừng tự ái.

–Anh không tự ái. Bản tính anh không thích lén lút. Anh không biết sợ. Nếu đã sợ thì đừng làm.

Khi nào thấy chàng “gàn” quá nàng cũng chỉ biết lập lại một câu:

–Anh đúng là Thủy Quân Lục Chiến!

Mỗi khi nghe nàng trách đùa bằng cách nhắc đến binh chủng mà chàng rất hãnh diện đã một thời phục vụ – sau khi tốt nghiệp bác sĩ Y khoa – chàng cười có vẻ tự đắc:

–Khi Thủy Quân Lục Chiến tấn công là phải chiếm cho được mục tiêu, bất kể thiệt hại!

–Diệp biết tinh thần của Thủy Quân Lục Chiến là như vậy; nhưng nếu đưa Thủy Quân Lục Chiến ra tuyến đầu thì Thủy Quân Lục Chiến cũng đành phải ở bên này bờ Thạch Hãn!

–Đúng là Phu Nhân Một Thời Oanh Liệt! Chuyện nhà binh của người ta mà cũng rành! Còn bìa tập thơ, em thích không?

Nhìn bìa sách với tựa đề Nửa Đời Thương Đau mà chữ “Th và Đ” được viết khác màu Thanh–Diệp cảm động. Hoàng Việt Sơn hỏi:

–Đó em biết ý nghĩa của mấy phụ âm Th và Đ mà anh cố viết khác đi?

–Có vậy mà anh cũng đó.

–Giỏi thì nói đi.

–Là Thanh–Điệp chứ gì!

–Trời! Sao em vô tình quá vậy, Điệp?

–Điệp chịu thua. Anh nói đi.

Chàng lại thở dài, giọng rất buồn, nói rõ từng chữ:

–Nửa Đòi Thương Điệp đó, em biết không?

Tự dưng nàng muốn khóc, nhưng khóc không được! Một lúc sau nàng trở lại vấn đề không nên in tên thật và tiểu sử của chàng. Hoàng Việt Sơn giận và gay gắt:

–Anh tặng em tập thơ vì anh thương yêu, quý trọng em, muốn đem niềm vui đến cho em chứ anh không muốn đem sự lo âu, phiền phức đến cho em. Nếu em sợ đến như vậy thì thôi, anh không xuất bản tập thơ nữa. Anh gọi Ngọc Hoài Phương ngay.

Những lần điện thoại sau đó Hoàng Việt Sơn tỏ ra rất quan ngại về vấn đề sức khỏe của Thanh–Điệp chứ chàng không đề cập đến tập thơ nữa. Nàng nghĩ có lẽ chàng còn giận nàng và cũng có thể chàng đã đình chỉ việc ân hành tập thơ, như chàng đã nói. Hơi buồn, nhưng nàng không hỏi chàng mà lại hỏi Ngọc Hoài Phương.

Sau khi nghe Thanh–Điệp phân trần về vấn đề tên thật và tiểu sử của Hoàng Việt Sơn, Ngọc Hoài Phương cười:

–Xong rồi! Tôi có cùng cảm nghĩ với chị cho nên tôi giải thích và ông ấy đã đồng ý chỉ để bút hiệu thôi.

Khi Ngọc Hoài Phương in xong tập thơ “Nửa Đòi Thương Điệp” cũng là lúc nàng nhận được kết quả tốt đẹp về y tế của nàng.

Biết tình trạng sức khỏe của Thanh–Điệp bình thường, Hoàng Việt Sơn càng vui hơn và chàng thúc đẩy nàng xuất bản tác phẩm kế tiếp. Trong tác phẩm này, chàng thích đoạn kết vì nàng nhắc đến ca khúc Chiều, phổ nhạc từ thơ của Hồ Dzếnh mà chàng đã nghe vào một buổi chiều, tại phòng trực của Quân Y viện Đà Nẵng, sau khi anh Nguyễn Bá Liên báo cho chàng hay Thanh–Điệp đã lập gia đình!

Sau khi tác phẩm của Thanh–Điệp ra đời, Hoàng Việt Sơn viết một bài điểm sách gửi cho nàng, bảo nàng tùy nghi sử dụng.

Thanh–Diệp cho chàng biết nàng đang viết một tác phẩm khác. Chàng hỏi nàng viết về ai, viết về cái gì? Nàng đáp:

–Dạ, viết về những vụng dại của tuổi thơ.

–Những vụng dại của tuổi thơ đó có giống cái vụng dại của Cô Bé Tóc Dài làm điều đứng anh chàng Quân Y này không?

Thanh–Diệp im lặng, trầm nghĩ, những vụng dại tuổi thơ của nàng chỉ làm điều đứng anh chàng Quân Y này và Dũng – một chàng Quân Y khác – nhưng lại đưa nàng vào kiếp sống âm thầm của loài ốc bên bên sông!

Ngày còn bé, Thanh–Diệp thường được thân phụ dạy rằng: “*Trong địa hạt Văn Học Nghệ Thuật, nếu con thực hiện điều gì mà con cảm thấy điều đó không bằng hoặc không khá hơn điều mà con đã làm ngày hôm trước thì con đừng nên làm*”. Vì vậy, từ sau khi bỏ đàn và bỏ hát để được yên thân, nàng không muốn xuất hiện trên sân khấu nữa. Vậy mà, vào buổi họp mặt sơ ngộ của trường Quốc Học/Đông Khánh, Thanh–Diệp không nhớ tại sao nàng bị “lôi” lên sân khấu để làm phiền thính giác của quan khách mà nàng chỉ nhớ ánh nhìn dịu dàng, thiết tha, trù mến của một người đàn ông ngồi bên góc phải, khi nàng hát bản Tình Quê Hương của Đan Thọ.

Trở về chỗ ngồi, Thanh–Diệp quên mất ánh mắt đã nhìn nàng lúc nãy. Một lúc sau, trực giác bén nhạy cho nàng biết ánh mắt ấy vẫn không rời nàng. Thanh–Diệp quay nhanh về hướng ấy. Người đàn ông ấy không tỏ vẻ gì muốn né tránh ánh nhìn của nàng khi bất ngờ bị nàng bắt quả tang đang... nhìn trộm. Người đàn ông ấy rất điềm đạm, hơi mỉm cười, khẽ nghiêng đầu chào nàng. Nàng chào lại. Vừa khi đó bác sĩ Thuận bước về phía ông ấy, bắt tay ông ấy, ra vẻ rất mừng rỡ.

Vì chưa bao giờ thấy ảnh của Hoàng Việt Sơn, Thanh–Diệp không thể nhận diện được. Nhưng ánh mắt của người đàn ông ấy khiến nàng nhớ đến lời “hăm dọa” của chàng rồi nàng trở nên lúng túng, vụng về. Thanh–Diệp ra về.

Buổi họp mặt hôm sau, vừa bước vào hội trường, Thanh–Diệp nhận ra ngay người đàn ông đã nhìn nàng tối hôm trước. Và ông ấy cũng nhìn nàng bằng ánh nhìn đằm thắm, chan chứa cảm tình. Thanh–Diệp tìm bác sĩ Thuận và hỏi xem có phải người ấy là Hoàng Việt Sơn hay không? Sau khi bác sĩ Thuận xác nhận, nàng hoàn toàn mất bình tĩnh!

Là một người mang dòng máu nghệ sĩ nhưng Thanh–Diệp lại có cá tính của một người cứng rắn và đầy tự chủ. Thanh–Diệp vội vàng rời hội trường trước khi Hoàng Việt Sơn có cơ hội đến gặp nàng.

Trong đời, Thanh–Diệp đã có nhiều quyết định sai lầm. Nàng chịu đựng, âm thầm gặm nhấm những sai lầm của mình và tự tha thứ cho nàng. Nhưng không có một quyết định thiếu khôn ngoan nào của nàng lại đeo đẳng, dằn vặt nàng như quyết định lánh mặt Hoàng Việt Sơn vào kỳ họp mặt năm đó. Thanh–Diệp nghĩ nàng sẽ không bao giờ tha thứ cho nàng!

Vài hôm sau, Hoàng Việt Sơn gửi tặng Thanh–Diệp phân đoạn đầu của bài thơ chàng mới sáng tác. Trong thư gửi kèm, chàng bảo chàng còn đang sáng tác tiếp, dài lắm, xong đoạn nào chàng sẽ gửi tặng nàng đoạn đó. Hoàng Việt Sơn không hề đề cập đến bất cứ chi tiết nào về việc chàng đã đến Houston tham dự ngày họp mặt Quốc Học/Đồng Khánh. Vừa thấy tựa đề bài thơ Thanh–Diệp chợt se lòng vì hiểu rằng Hoàng Việt Sơn rất buồn về thái độ của nàng:

Thanh–Diệp Trường Hận

*Lá gục đầu,
Sông sâu.
Những con thuyền không hướng.
Em mà chi. Thương nhớ mà chi.
Thanh–Diệp!
Anh thường có những ngày dài xa cách,
Những đêm buồn da diết nhớ tên em!
Em có nhớ thương?
Vòng hoa trắng mộ
Mộng chưa thắm,
Anh còn cay đắng,
Bởi mối tình tan vỡ một đêm nao!
Mà em hỡi! Giữa biển sâu thiên cổ,
Sao đứng đưng như gổ đá vô tình?
Sao lạnh lùng và mãi mãi lặng thinh?
Em về đâu cho kịp chuyến tàu đêm?
Ôi chuyến tàu xưa, anh đứng đợi im lìm.
Tìm em mãi ga Nha Trang heo hút.
Thanh–Diệp!
Sông chảy về đâu?
Suối chảy về đâu?
Đôi bờ giạt ao bèo.
Như tình anh vẫn lạc loài câm lặng,
Giữa cuộc đời tro trọi một mình anh.
Nước mắt buồn cứ đọng mãi đôi vành.
Nước mắt buồn cứ chảy mãi năm canh.
Mà năm tháng cứ phai dần kỷ niệm.*

Thanh–Diệp!
Em đi về đâu? Em ở tận đâu?
Đêm nay em có sầu thương nhớ?
Anh thấy cô đơn lạnh buốt đời!...

Hoàng Việt Sơn thường bảo chàng tha thứ cho Thanh–Diệp, vì ngày xưa nàng còn bé, ngây thơ vô tội; nhưng chàng không hiểu tại sao mỗi lần chàng hỏi Nguyễn Bá Liên về Thanh–Diệp thì Nguyễn Bá Liên cứ tìm cách nói sang chuyện khác. Vì vậy, chàng đành ôm “*mối tình vô vọng*” (12) để rồi “*Ôi chuyến tàu xưa, anh đừng đợi im lìm. Tìm em mãi ga Nha Trang heo hút.*”

Đây không phải là bài thơ đầu tiên Hoàng Việt Sơn hờn trách Thanh–Diệp. Nhưng đây là bài thơ đầu tiên chàng đề cập đến chữ “mộng” – *Vòng hoa trắng mộng*. Nhưng nàng vẫn vô tình, chỉ cảm thấy buồn vì lời thơ ướm lệ chứ nàng cũng không linh cảm được điều gì cả! Thanh–Diệp chưa viết thư cảm ơn chàng về phân đoạn này vì nàng có ý chờ những phân đoạn kế tiếp; khi nào chàng hoàn tất trọn bài rồi nàng sẽ viết thư cảm ơn và xin lỗi chàng về hành động... thiếu xã giao của nàng hôm hội ngộ.

Hoàng Việt Sơn thường bảo, viết thư hay nói điện thoại, mình có thể cảm nhận được sự gần gũi với người mình giao tiếp hơn là e-mail; cho nên chàng không có địa chỉ e-mail. Vì vậy, Thanh–Diệp dự tính, khi nào Hoàng Việt Sơn điện thoại nàng sẽ xin lỗi chàng. Nhưng không bao giờ chàng gọi và chàng cũng chẳng gửi gì cho nàng nữa, kể cả những đoạn kế tiếp của bài thơ Thanh–Diệp Trường Hận mà chàng đã hứa.

Thanh–Diệp buồn vì nghĩ rằng Hoàng Việt Sơn đã hoàn toàn thất vọng khi thấy lại nàng sau hơn 40 năm không gặp! Nhưng nghĩ lại, nàng thấy luận cứ này không vững; bởi vì, nếu Hoàng Việt Sơn thật sự thất vọng vì nhân dáng hiện tại của nàng thì chàng đã không nhìn nàng bằng ánh nhìn trìu mến, thiết tha, dịu vợi; và chàng cũng đã không dệt được những vần thơ làm xót lòng người đọc như trong bài Thanh–Diệp Trường Hận. Càng suy nghĩ nàng càng thấy chỉ có một lý do là Hoàng Việt Sơn giận nàng và muốn quên nàng. Đó cũng là điều dễ hiểu, bởi vì, sau ngần ấy thời gian giữ kín trong lòng hình bóng nàng và khoảng hơn bốn năm kiên nhẫn theo đuổi nàng, nay chàng nhận ra sự phũ phàng từ trái tim gồ đá của nàng thì chàng còn lưu luyến nàng để làm gì!

Nhiều khi Thanh–Diệp hối hận, muốn điện thoại sang chàng; nhưng nàng ngại, vì chưa bao giờ nàng gọi chàng. Thanh–Diệp cũng muốn viết thư, nhưng rồi nàng nghĩ, thôi, nàng đã không yêu thương chàng thì hãy để “*mối tình câm ử dột*” (13) này yên nghỉ. Đôi khi nàng bình thản chấp nhận ý nghĩ này; nhiều khi nàng lại mong chàng gọi để nàng được ngỏ lời xin lỗi.

Trong sự bồn chồn mong đợi của Thanh–Diệp, điện thoại của Hoàng Việt Sơn không đến mà một tin không bao giờ nàng ngờ thì lại đến từ Thúy–Minh. Thanh–Diệp xót xa đoạn đoạn vì nghĩ rằng Hoàng Việt Sơn “ra đi” mang theo niềm giận hờn do nàng tạo nên!

Hơn một năm qua, kể từ khi hay tin Hoàng Việt Sơn mất, Thanh–Diệp không viết được! Nàng cũng không muốn gửi bài điếm sách do chàng viết về tập truyện của nàng đến báo nào cả. Nàng muốn giữ cho riêng nàng.

Ngày xưa, khi Hoàng Việt Sơn đi hành quân thì: “*Chiều hành quân cạnh ven rừng, Trong một thoáng anh mơ về Thanh–Diệp*” (14); ngày nay, trong chuyến đi cuối cùng này, Hoàng Việt Sơn mang theo tất cả nguồn cảm hứng, óc sáng tạo và niềm đam mê văn chương của nàng; chỉ để lại cho nàng những đản vật/ray rút/đau buồn!

Rồi một hôm, nhớ đến lời đã hứa với Hoàng Việt Sơn, Thanh–Diệp quyết định viết trở lại. Bài đầu tiên khi trở lại với văn chương, chữ nghĩa, nàng xin được một lần viết về những kỷ niệm với Hoàng Việt Sơn – như một lời tạ lỗi.

Quanh nàng không một bóng người, không một tiếng động. Thanh–Diệp ngồi bệt trên khóm cỏ non, tay vuốt nhẹ theo từng nét chữ khắc tên thật của Hoàng Việt Sơn trên mộ bia. Tâm hồn nàng tê dại. Khỏi óc nàng trống rỗng. Nàng chỉ cảm thấy cay cay ở mắt chứ nàng không còn giọt lệ nào nhỏ xuống cho “*Một mối tình cam cứ lặng cam!*” (15) Thanh–Diệp đến đây không một nén nhang, không một đóa hoa; vì nàng nghĩ, lúc Hoàng Việt Sơn còn sống nàng đã quá tệ với chàng thì nay chàng chết, những hình thức kia đâu thể nào làm cho chàng hiểu được những ray rút, ngậm ngùi, tiếc thương đang xâu xé tâm hồn nàng!

Trong thinh lặng bỗng dung Thanh–Diệp tưởng như nàng có thể nghe được tiếng thì thầm:

... *Bình minh dậy, ánh nắng hồng đỏ chói;
Chân trời xa, biển lặng, buồm nhấp nhô.
Thôi, chia tay, thuyền duỗi, bến dạn dò:
Ngày gặp gỡ? – Đành tìm nhau kiếp khác!* (16)

Thanh–Diệp thẳng thốt nhìn quanh. Sự yên lặng lại bủa vây. Và, bất chợt, Thanh–Diệp nhớ đến câu nói của một người mù mà nàng đã đọc trong một tác phẩm nào đó. “*Tôi nghe trong im lặng, một im lặng hoàn toàn!*” (*J’entends dans le silence, un silence parfait*). (17)

DIỆP MỸ LINH

<http://www.diepmylinh.com>

(2) – Thành ngữ Việt Nam: Đạp vỏ dưa, thấy vỏ dứa sợ.

(7) – Theo Reader's Digest.

(4, 5, 8) – Những tác phẩm của ĐML.

(1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16) – Trích từ Nửa Đời Thương Đau của Hoàng Vũ Bão.

(17) – Không nhớ tên tác phẩm/tác giả.

